

UMOWA PRZYZNANIA POMOCY NR

zawarta w dniu20... r. w
pomiędzy

Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie,
Al. Jana Pawła II Nr 70, zwaną dalej „Agencją”,
reprezentowaną przez:

.....,
działającego(a) na podstawie pełnomocnictwa Prezesa Agencji nr z dnia,
którego kopię okazano przy podpisaniu umowy,

a

.....
.....
zamieszkałym(-ą) / z siedzibą¹⁾ w

NIP.....

PESEL.....

legitymującym (-ą) się: ¹⁾

(seria i numer dokumentu tożsamości)

zwanym(-ą) dalej „Beneficjentem”

reprezentowanym przez: ¹⁾

.....
.....
na podstawie przedłożonego dokumentu upoważniającego do zawarcia umowy²⁾, którego kopię
załączono do umowy ³⁾.

Na podstawie art. 22 ust.1 ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów
wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów
Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.), Strony postanawiają, co następuje:

§ 1.

Poniższe określenia w rozumieniu niniejszej umowy przyznania pomocy, zwanej dalej umową,
oznaczają:

- 1) Program – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 stanowiący załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2007 r. w sprawie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (M.P. Nr 94 poz. 1035);
- 2) ustawa – ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie 1698/2005 – rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.);
- 4) rozporządzenie 1975/2006 – rozporządzenie Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr

¹ Niepotrzebne skreślić

² Pełnomocnictwa

³ Jeśli dotyczy – kopie dokumentu załącza się w przypadku, jeśli sposób reprezentacji jest inny niż wskazano we wniosku o przyznanie pomocy

1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz.Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 74, z późn. zm.);

- 5) ustawa o uruchamianiu środków z budżetu UE – ustawę z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (Dz. U. Nr 187, poz. 1381, z późn. zm.);
- 6) rozporządzenia wykonawcze – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U Nr 138, poz. 868 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U Nr 200, poz. 1442 z późn. zm.);
- 7) Agencja – Agencję Płatniczą - Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 8) oddział regionalny – oddział regionalny Agencji właściwy ze względu na miejsce realizacji operacji;
- 9) operacja – przedsięwzięcie, projekt lub inwestycja, realizowane przez Beneficjenta w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” w sposób pozwalający na osiągnięcie celów Programu;
- 10) koszty kwalifikowalne operacji – koszty związane z realizacją operacji, które zgodnie z przepisami rozporządzeń wykonawczych mogą zostać objęte pomocą w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”;
- 11) pomoc – pomoc finansową przyznaną na realizację operacji z publicznych środków krajowych i wspólnotowych, polegającą na refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji, poniesionych przez beneficjenta, w wysokości oraz zgodnie z warunkami określonymi w Programie, rozporządzeniach wykonawczych, umowie oraz przepisach odrębnych;
- 12) płatność zaliczkowa – przekazanie środków, przeznaczonych na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, o których mowa w art. 10c ustawy o uruchamianiu środków z budżetu UE;
- 13) płatność pośrednia – płatność dokonywaną po zrealizowaniu etapu operacji, inną niż płatność ostateczną;
- 14) płatność ostateczna – płatność dokonywaną po zrealizowaniu całej operacji;
- 15) wniosek o płatność – wniosek o płatność pośrednią lub wniosek o płatność ostateczną;
- 16) rachunek bankowy – rachunek bankowy lub rachunek prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej Beneficjenta lub jego pełnomocnika lub cesjonariusza Beneficjenta wskazany w zaświadczeniu wydanym przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową;
- 17) LGD – lokalna grupa działania.

§ 2.

Umowa określa prawa i obowiązki Stron związane z realizacją operacji w ramach Programu, osi 4 „Leader”, działania 4.1/413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”.

§ 3.

1. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji operacji, której zakres rzeczowy i finansowy określono w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej umowy.
2. W wyniku realizacji operacji osiągnięty zostanie następujący cel:
.....
.....
.....
3. Operacja zostanie zrealizowana w:
.....
(województwo, powiat, gmina, kod pocztowy, miejscowość(- ści), ulica(-e), nr domu/nr lokalu)
na działkach ewidencyjnych określonych w załączniku nr 3. ^{4) 1)}
4. Beneficjent zrealizuje operację w jednym etapie/ w etapach^{5) 1)}.
5. Realizacja operacji lub jej etapu obejmuje:
 - 1) wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy,
 - 2) poniesienie przez Beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji, w tym dokonanie płatności za dostawy, usługi lub roboty budowlane, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność lub ostatniego uzupełnienia, o którym mowa w § 8 ust. 3,
 - 3) udokumentowanie wykonania robót, dostaw lub usług w zakresie rzeczowym i finansowym,
 - 4) w przypadku nabycia rzeczy na podstawie umowy leasingu przeniesienie praw własności nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność dla etapu, w ramach którego po raz ostatni będą rozliczane koszty leasingu,
 - 5) osiągnięcie zakładanego celu operacji nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną.
6. Stosownie do zakresu operacji, realizacja operacji lub jej etapu obejmuje również:
 - 1) uzyskanie wymaganych odrębnymi przepisami oraz postanowieniami umowy: opinii, zaświadczeń, uzgodnień, pozwoleń lub decyzji związanych z realizacją tej operacji,
 - 2) zamontowanie oraz uruchomienie nabytych maszyn, urządzeń, infrastruktury technicznej, w tym wyposażenia.
7. Realizacja operacji lub jej etapu w zakresie, o którym mowa w ust. 5 i ust. 6, może nastąpić nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy, z wyłączeniem zadań związanych z kosztami ogólnymi, które mogą być ponoszone nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2007 roku. Za moment rozpoczęcia realizacji operacji lub jej etapu uznaje się podjęcie przez Beneficjenta jakichkolwiek czynności związanych bezpośrednio z realizacją operacji, w zakresie określonym w ust. 5.

§ 4.

1. Agencja zobowiązuje się do wypłacenia Beneficjentowi, na warunkach określonych w umowie oraz na podstawie złożonego wniosku o płatność, pomocy w wysokości zł (słownie złotych:), jednak nie więcej niż 50 %⁶⁾ poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji.

⁴ Dotyczy wyłącznie operacji trwale związanych z nieruchomością

⁵ Dla operacji obejmujących inwestycje dwuetapowe lub realizowane na podstawie umowy leasingu należy wpisać liczbę etapów zgodną z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, nie więcej niż 10

⁶ Poziom pomocy może wynosić 50% kosztów kwalifikowalnych operacji

2. Pomoc będzie przekazana jednorazowo¹⁾ w wysokości, o której mowa w ust. 1 / w⁷⁾ transzach¹⁾:
- 1) pierwsza transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 2) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 3) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 4) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 5) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 6) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 7) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 8) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 9) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾;
 - 10) transza w wysokości zł (słownie złotych:) i nie więcej niż 50 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu¹⁾.
3. Beneficjentowi zostanie przekazana, na podstawie złożonego wniosku o wyprzedzające finansowanie o znaku, płatność zaliczkowa w wysokościzł (słownie złotych:), jednak nie więcej niż 20% kwoty, o której mowa w ust. 1, tj. do wysokości udziału krajowych środków publicznych w kwocie pomocy.

§ 5.

1. Beneficjent zobowiązuje się do:
 - 1) przeznaczenia środków, o których mowa w § 4 ust. 3, wyłącznie na realizację operacji określonej w umowie;
 - 2) zwrotu otrzymanych środków, o których mowa w § 4 ust. 3 w kwocie przewyższającej równowartość 20% zatwierdzonej do wypłaty kwoty pomocy, o której mowa § 4 ust. 1, nie później niż przed dniem dokonania płatności ostatecznej przez Agencję;
 - 3) zwrotu, na wezwanie Agencji, środków, o których mowa w § 4 ust. 3, wraz z należnymi odsetkami w trybie określonym w § 12 ust. 3 – 5, w przypadku nadmiernego lub nienależnego pobrania tych środków;

⁷⁾ Dla operacji obejmujących inwestycje wieloetapowe lub realizowane na podstawie umowy leasingu należy wpisać liczbę transz zgodną z zestawieniem rzeczowo-finansowym, nie więcej niż 10

- 4) zwrotu, na wezwanie Agencji, środków, o których mowa w § 4 ust. 3, wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczanymi od dnia wypłaty płatności zaliczkowej, w przypadku wykorzystania tych środków niezgodnie z przeznaczeniem;
 - 5) zwrotu odsetek bankowych od środków, o których mowa w § 4 ust. 3 na rachunek Agencji.....
.....;
 - 6) prowadzenia rachunku bankowego, o którym mowa w § 1 pkt 16;
 - 7) przedłożenia Agencji zaświadczenia, o którym mowa w § 1 pkt 16, wraz z pierwszym wnioskiem o płatność, jeżeli nie zostało ono złożone wraz z wnioskiem o wyprzedzające finansowanie lub w przypadku zmiany numeru rachunku bankowego – przedłożenia tego zaświadczenia wraz z pierwszym lub kolejnym wnioskiem o płatność;
 - 8) poinformowania Agencji, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy o miejscu przechowywania dokumentów związanych z realizacją operacji.
2. Zwrotom, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4 podlega ta część środków, która została nadmiernie lub nienależnie pobrana lub wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.
 3. Beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w Programie oraz przepisach ustawy i rozporządzeniach wykonawczych oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, a w szczególności:
 - 1) poniesienia kosztów, stanowiących podstawę wyliczenia przysługującej Beneficjentowi pomocy, w formie rozliczenia:
 - a) bezgotówkowego, przeprowadzonego poleceniem przelewu za pośrednictwem rachunku bankowego lub rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, w przypadku transakcji, której wartość bez względu na liczbę wynikających z niej płatności przekracza 10 tysięcy złotych brutto, lub
 - b) pieniężnego, dla transakcji nie przekraczających wartości 10 tysięcy złotych brutto bez względu na liczbę dokonanych płatności;
 - 2) ostatecznego rozliczenia środków, o których mowa w § 4 ust. 3, wraz z wnioskiem o płatność ostateczną;
 - 3) niefinansowania operacji z udziałem innych środków publicznych, przyznanych w związku z realizacją tej operacji;
 - 4) nierealizowania operacji jako współnik spółki cywilnej;
 - 5) zarejestrowania działalności, której dotyczy operacja, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz.. 1095, z późn. zm.) według właściwości miejsca zamieszkania przedsiębiorcy z zastrzeżeniem, iż jest to miejscowość należąca do gminy wiejskiej albo miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, albo gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, co zostanie udokumentowane przy złożeniu pierwszego wniosku o płatność⁸⁾;
 - 6) spełniania wymagań weterynaryjnych, sanitarnych, ochrony środowiska, a także dotyczących warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz warunków ochrony zwierząt, jeżeli są wymagane przepisami prawa krajowego w odniesieniu do realizowanej operacji, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną;
 - 7) zgłoszenia obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których mogą być świadczone usługi hotelarskie do odpowiedniej ewidencji prowadzonej na podstawie art. 38 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych – jeśli przyznano pomoc na operację w zakresie świadczenia usług polegających na udostępnianiu miejsc noclegowych w obiektach hotelarskich lub w innych obiektach, w których mogą być świadczone usługi hotelarskie, co zostanie udokumentowane nie później niż przy złożeniu wniosku o płatność ostateczną⁹⁾;

⁸ Dotyczy beneficjentów podejmujących działalność gospodarczą

⁹ Dotyczy Beneficjentów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie usług turystycznych

- 8) w trakcie realizacji operacji oraz przez okres 5 lat od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej, z zastrzeżeniem ust. 6:
 - a) osiągnięcia i zachowania celu operacji,
 - b) nieprzenoszenia posiadania lub prawa własności nabytych dóbr, wybudowanych, przebudowanych, nadbudowanych, wyremontowanych w połączeniu z modernizacją budynków i budowli, na które została przyznana i wypłacona pomoc, oraz ich wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem i celem operacji, z wyłączeniem stosowania czasowego przenoszenia własności na zabezpieczenie wierzytelności jako formy zabezpieczeń kredytów/ pożyczek udzielanych na realizację operacji;
 - c) utrzymania zarejestrowania działalności gospodarczej, której dotyczy operacja w miejscowości należącej do gminy wiejskiej, albo miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, albo gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
 - d) podjęcia i wykonywania rodzaju działalności, której służyła realizacja operacji oraz nie dokonywania zmiany miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą oraz zmiany miejsca realizacji operacji,
 - e) umożliwienia przedstawicielom Agencji dokonywania wizytacji w miejscu realizacji operacji,
 - f) umożliwienia przedstawicielom Agencji, Ministra Finansów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Europejskiej, organów kontroli skarbowej oraz innym podmiotom upoważnionym do takich czynności, dokonania audytów i kontroli dokumentów związanych z realizacją operacji i wykonaniem obowiązków po zakończeniu realizacji operacji lub audytów i kontroli w miejscu realizacji operacji lub siedzibie Beneficjenta,
 - g) obecności i uczestnictwa osobistego albo osoby upoważnionej przez Beneficjenta w trakcie wizytacji i kontroli określonych w pkt 8 lit. e i lit. f, w terminie wyznaczonym przez upoważnione podmioty,
 - h) niezwłocznego informowania Agencji o planowanych albo zaistniałych zdarzeniach związanych ze zmianą sytuacji faktycznej lub prawnej Beneficjenta, jego gospodarstwa lub przedsiębiorstwa lub operacji w zakresie mogącym mieć wpływ na realizację operacji zgodnie z postanowieniami umowy, wypłatę pomocy lub spełnienie wymagań określonych w Programie, przepisach ustawy i rozporządzeniach wykonawczych lub niniejszej umowie,
 - i) przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją operacji.
- 9) zamieszczenia w miejscu realizacji operacji lub siedzibie Beneficjenta, tablicy informacyjnej o finansowaniu ze środków Unii Europejskiej operacji, której całkowity koszt przekracza 50 000 EURO (193 855,00 złotych), wykonanej zgodnie z warunkami określonymi w *Księdze wizualizacji znaku Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*, opublikowanej na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Agencji, w terminie po dniu zawarcia niniejszej umowy, a jednocześnie nie później niż:
 - a) do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną, albo
 - b) w dniu złożenia przez Beneficjenta wniosku o płatność, w ramach którego po raz pierwszy zostaną ujęte raty zapłacone tytułem wykonania umowy leasingu,i jej eksponowania przez okres 5 lat od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej albo przez okres obliczany zgodnie z postanowieniem ust. 6.
4. W przypadku operacji obejmującej inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu Beneficjent zobowiązuje się do:
 - 1) złożenia w oddziale regionalnym, nie później niż 2 miesiące przed planowanym dniem złożenia wniosku o płatność pośrednią, w ramach którego po raz pierwszy zostaną ujęte raty zapłacone tytułem wykonania umowy leasingu:

- a) umowy leasingu wraz z harmonogramem spłat, w której przewidziane będzie przeniesienie prawa własności przedmiotu umowy leasingu na Beneficjenta w terminie do planowanego dnia złożenia wniosku o płatność, w ramach którego rozliczana będzie ostatnia rata leasingu,
 - b) oryginału albo kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez finansującego faktury sprzedaży rzeczy będących przedmiotem leasingu wystawionej przez zbywcę na rzecz finansującego;
- 2) uzyskania prawa własności rzeczy będących przedmiotem umowy leasingu nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, w ramach którego rozliczana będzie ostatnia rata leasingu, oraz dołączenia dokumentów potwierdzających przeniesienie prawa własności na Beneficjenta.
5. Beneficjent zobowiązuje się:
- 1) w terminie do dnia 31 stycznia drugiego roku kalendarzowego liczonego od roku otrzymania płatności ostatecznej, złożyć we właściwym oddziale regionalnym wypełniony formularz ankiety monitorującej, której aktualny wzór jest dostępny w oddziałach regionalnych oraz na stronach internetowych Agencji,
 - 2) złożenia na wezwanie LGD, która dokonała wyboru operacji do finansowania, wypełnionego formularza ankiety monitorującej, według wzoru przekazanego przez LGD.
6. W przypadku realizacji operacji, w ramach której refundowane są koszty kwalifikowalne wynikające z realizacji umów leasingu, w zakresie zobowiązań określonych w ust. 3 pkt 8 – pięcioletni okres, którego dotyczą te zobowiązania, liczy się od dnia dokonania przez Agencję płatności:
- 1) w wyniku której po raz pierwszy w ramach operacji zostały zrefundowane koszty kwalifikowalne, wynikające z realizacji umów leasingu – w przypadku operacji obejmujących wyłącznie inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu;
 - 2) w wyniku której w ramach operacji zostały zrefundowane wszystkie koszty kwalifikowalne, za wyjątkiem kosztów wynikających z realizacji umów leasingu – w przypadku operacji obejmujących inwestycje zarówno polegające jak i nie polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu.

§ 6.

W przypadku, gdy co najmniej jeden z dokumentów, o których mowa w § 5 ust. 4, dotyczący nabycia rzeczy będących przedmiotem leasingu:

- 1) zostanie złożony bez zachowania 2 miesięcznego terminu, o którym mowa w § 5 ust. 4 pkt 1, to Agencja nie jest związana terminem rozpatrzenia wniosku o płatność i wypłaty pomocy, o którym mowa w § 8 ust. 9,
- 2) zawiera postanowienia niezgodne z warunkami i trybem przyznania pomocy, Agencja wzywa do poprawienia dokumentów w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odmowy wypłaty pomocy w całości lub w części dotyczącej rat zapłaconych tytułem wykonania umowy leasingu,
- 3) nie zostanie złożony wraz z wnioskiem o płatność pośrednią, w ramach którego po raz pierwszy zostaną ujęte raty zapłacone tytułem wykonania umowy leasingu, Agencja odmawia wypłaty pomocy w całości lub w części dotyczącej rat zapłaconych tytułem wykonania umowy leasingu.

§ 7.

1. Beneficjent zobowiązuje się złożyć osobiście lub przez upoważnioną osobę, bezpośrednio w oddziale regionalnym Agencji właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji wniossek

o płatność wraz z wymaganymi dokumentami określonymi w załączniku nr 2 do umowy oraz przedstawić oryginały faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej oraz dowodów zapłaty poniesionych kosztów, w następujących terminach:

- 1) po zakończeniu realizacji całości operacji – w terminie od dnia ... do dnia ... 20...r.;¹⁾/
po zakończeniu realizacji pierwszego etapu operacji - w terminie od dnia do dnia 20...r.^{10) 1)};
 - 2) po zakończeniu realizacji drugiego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia 20...r.¹⁾
 - 3) po zakończeniu realizacji trzeciego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia 20...r.¹⁾
 - 4) po zakończeniu realizacji czwartego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia 20...r.¹⁾
 - 5) po zakończeniu realizacji piątego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia 20...r.¹⁾
 - 6) po zakończeniu realizacji szóstego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia 20...r.¹⁾
 - 7) po zakończeniu realizacji siódmego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia 20...r.¹⁾
 - 8) po zakończeniu realizacji ósmego etapu operacji w terminie od dnia ... do dnia 20...r.¹⁾
 - 9) po zakończeniu realizacji dziewiątego etapu operacji w terminie od dnia do dnia 20...r.¹⁾
 - 10) po zakończeniu realizacji dziesiątego etapu operacji w terminie od dnia do dnia 20...r.
2. Wniosek o płatność składa się na formularzu udostępnionym przez Agencję, dostępnym w oddziałach regionalnych, na stronach internetowych Agencji oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
 3. Przedkładane wraz z wnioskiem o płatność oryginały faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej oraz oznaczone datą wyciągi bankowe lub przelewy bankowe dokumentujące transakcje dotyczące zapłaty kosztów związanych z realizacją niniejszej umowy na rachunku, z którego dokonano płatności lub inne dowody zapłaty, po wykonaniu ich kopii zostaną zwrócone Beneficjentowi.
 4. Oryginały faktur i dokumentów o równoważnej wartości dowodowej, przed ich skopiowaniem, zostaną oznaczone adnotacją „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”.
 5. Agencja może rozpatrzyć wniosek o płatność złożony w terminie wcześniejszym niż wynikający z postanowień umowy, jednakże bieg terminu, o którym mowa w § 8 ust. 9, rozpoczyna się od pierwszego dnia terminu określonego w ust. 1. Postanowienia § 8 ust.11 stosuje się odpowiednio.
 6. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność w wyznaczonym terminie, Agencja dwukrotnie wzywa Beneficjenta do złożenia wniosku w kolejnych wyznaczonych terminach. Niezłożenie przez Beneficjenta wniosku po drugim wezwaniu Agencji skutkować będzie wypowiedzeniem umowy.
 7. Agencja może uwzględnić wniosek o płatność złożony po terminie, o którym mowa w ust. 1, jednakże wówczas nie jest zobowiązana do zachowania terminu, o którym mowa w § 8 ust. 9.

¹⁰ Pkt 1-10 wypełnia się dla operacji wieloetapowych lub obejmujących inwestycje realizowane na podstawie umowy leasingu; należy w nich wpisać ilość etapów oraz terminy zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, jednakże nie więcej niż 10 etapów oraz nie więcej niż 2 terminy złożenia wniosku o płatność w roku kalendarzowym

§ 8.

1. Rozpatrując wniosek o płatność Agencja sprawdza zgodność realizacji operacji lub jej etapu z warunkami określonymi w ustawie, Programie, rozporządzeniach wykonawczych, przepisach odrębnych oraz postanowieniach niniejszej umowy, w szczególności pod względem spełnienia warunków w zakresie kompletności i poprawności formalnej wniosku oraz prawidłowości realizacji i finansowania operacji.
2. W przypadku, gdy złożony wniosek o płatność nie został wypełniony we wszystkich wymaganych pozycjach lub zawiera błędy formalno-rachunkowe lub nie dołączono do niego wymaganych dokumentów, lub dokumenty nie spełniają dotyczących ich wymagań, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do usunięcia braków lub złożenia poprawnych dokumentów lub pisemnych wyjaśnień w terminie 21 dni kalendarzowych od dnia doręczenia wezwania.
3. W przypadku, gdy pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 2, Beneficjent nie usunął braków lub nie dostarczył któregokolwiek z wymaganych dokumentów lub w przypadku, gdy niezbędne będzie dostarczenie dodatkowych wyjaśnień w celu potwierdzenia lub uzupełnienia informacji mających istotny wpływ na ocenę wniosku o płatność, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do usunięcia braków, w tym złożenia dodatkowych pisemnych wyjaśnień w terminie 21 dni kalendarzowych od dnia doręczenia wezwania.
4. Na uzasadnioną prośbę Beneficjenta, złożoną w formie pisemnej nie później niż przed upływem terminu określonego w ust. 2 lub ust. 3, Agencja może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu na uzupełnienie lub poprawienie wniosku o płatność, jednak nie dłużej niż o 6 miesięcy. W przypadku przedłużenia terminu o więcej niż 1 miesiąc, Beneficjent zobowiązany jest udokumentować przyczynę przedłużenia.
5. W przypadku przesłania uzupełnień, wyjaśnień lub poprawnych dokumentów przesyłką nadaną w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego, o terminowości złożenia decyduje data stempla pocztowego, a w przypadku ich dostarczenia w innej formie, o terminowości złożenia decyduje data wpływu do oddziału regionalnego.
6. Jeżeli Beneficjent, pomimo ponownego wezwania, o którym mowa w ust. 3, nie złożył brakujących lub poprawnych dokumentów lub pisemnych wyjaśnień w wyznaczonym terminie, Agencja rozpatruje wniosek o płatność w zakresie, w jakim został prawidłowo wypełniony oraz na podstawie dołączonych i poprawnie sporządzonych dokumentów, z zastrzeżeniem ust. 4.
7. W trakcie rozpatrywania wniosku o płatność mogą zostać przeprowadzane wizytacje w miejscu lub kontrole na miejscu, w celu zweryfikowania informacji zawartych we wniosku o płatność i dołączonych dokumentach ze stanem faktycznym lub uzyskania dodatkowych wyjaśnień.
8. W przypadku, gdy w trakcie rozpatrywania wniosku o płatność niezbędne jest wyjaśnienie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów, Agencja wzywa Beneficjenta w formie pisemnej do uzupełnienia niezbędnych dokumentów lub złożenia pisemnych wyjaśnień w terminie 21 dni kalendarzowych od dnia otrzymania wezwania. Ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.
9. Agencja rozpatruje wniosek o płatność w terminie 3 miesięcy od dnia jego złożenia i dokonuje wypłaty środków niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku. W przypadku wystąpienia opóźnienia w otrzymaniu przez Agencję środków finansowych na wypłatę pomocy, Agencja dokona wypłaty pomocy niezwłocznie po ich otrzymaniu.
10. W przypadku, gdy w trakcie rozpatrywania wniosku o płatność niezbędne jest uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu, lub zajdą nowe okoliczności budzące wątpliwości co do możliwości wypłaty pomocy, termin rozpatrywania wniosku, o którym mowa w ust. 9, wydłuża się o czas niezbędny do uzyskania wyjaśnień lub opinii, o czym Agencja informuje Beneficjenta na piśmie.

11. W przypadkach, o których mowa w ust. 2-4 lub ust. 8 termin rozpatrzenia wniosku o płatność, określony w ust. 9 ulega przedłużeniu o okresy dokonywania przez Beneficjenta określonych czynności.
12. W przypadku uchybienia terminu wykonania przez Beneficjenta czynności, o których mowa w ust. 2-3 i ust. 8, Agencja na pisemną prośbę Beneficjenta przywraca termin wykonania tych czynności, jeżeli w danym okresie w ramach właściwego województwa są dostępne niezakontraktowane środki finansowe na wypłatę pomocy, a jednocześnie Beneficjent:
 - 1) wniósł pisemną prośbę w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia ustania przyczyny uchybienia;
 - 2) jednocześnie z wniesieniem prośby dopełnił czynności, dla której określony był termin;
 - 3) udokumentował, że uchybienie nastąpiło bez jego winy.
13. Po rozpatrzeniu wniosku o płatność Agencja dokonuje wypłaty całości albo części pomocy albo odmawia wypłaty pomocy, o czym informuje Beneficjenta w formie pisemnej.

§ 9.

1. Agencja wypłaca środki finansowe z tytułu pomocy, jeżeli Beneficjent:
 - 1) zrealizował operację lub jej etap, w tym poniósł związane z tym koszty, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniach wykonawczych i w umowie oraz określonymi w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją;
 - 2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;
 - 3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.
2. W przypadku, gdy Beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków, o których mowa w ust. 1, środki finansowe z tytułu pomocy mogą być wypłacone w części dotyczącej operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane zgodnie z tymi warunkami oraz jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną.
3. W przypadku, gdy Beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków określonych w ust. 1 oraz nie zaistniały okoliczności, o których mowa w ust. 2, lub zostały naruszone warunki przyznania pomocy, Agencja odmawia wypłaty pomocy.
4. Podstawą do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty są faktycznie i prawidłowo poniesione koszty kwalifikowalne, jednak w wysokości nie wyższej niż wykazana w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, z zastrzeżeniem ust. 5 i 7.
5. W przypadku, gdy w składanym wniosku o płatność wykazane zostanie, że poszczególne pozycje kosztów kwalifikowalnych, z wyjątkiem kosztów ogólnych, zostały poniesione w wysokości wyższej w stosunku do wartości określonej w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy:
 - 1) nie więcej niż o 10%, wówczas przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej do wypłaty, koszty te będą uwzględniane w wysokości faktycznie poniesionej;
 - 2) o więcej niż 10%, wówczas przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej do wypłaty, uwzględniane będą koszty:
 - a) w wysokości faktycznie poniesionej, jeżeli Agencja na podstawie pisemnych wyjaśnień Beneficjenta uzna za zasadne przyczyny poniesienia wyższych kosztów,
 - b) w wysokości określonej w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, jeżeli Agencja na podstawie pisemnych wyjaśnień Beneficjenta nie zaakceptuje poniesienia wyższych kosztów,z zastrzeżeniem, iż kwota pomocy określona w § 4 ust. 1 nie może zostać zwiększona.
6. Przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej do wypłaty poniesione koszty ogólne będą uwzględnione w wysokości nie wyższej niż określona w umowie dla poszczególnych pozycji określonych w zestawieniu rzeczowo-finansowym.

7. W przypadku, gdy wnioskowana przez Beneficjenta we wniosku o płatność kwota pomocy jest wyższa o więcej niż 3% od kwoty obliczonej przez Agencję na podstawie prawidłowo poniesionych kosztów kwalifikowalnych kwotę refundacji pomniejsza się o kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą wnioskowaną a kwotą obliczoną na podstawie prawidłowo poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Pomniejszenie nie ma zastosowania, jeżeli Beneficjent udowodni, że nie ponosi winy za włączenie niekwalifikującej się kwoty do kwoty pomocy wnioskowanej we wniosku o płatność¹¹⁾.
8. W przypadku, gdy Beneficjentowi przekazano płatność zaliczkową, kwotę pomocy obliczoną zgodnie z ust. 4, pomniejsza się o nie więcej niż 20 % tej kwoty, jednak suma tych pomniejszeń nie może być wyższa niż kwota, o której mowa w § 4 ust. 3. W przypadku operacji wieloetapowych pomniejszeń dokonuje się do całkowitego rozliczenia kwoty, o której mowa w § 4 ust. 3, nie więcej jednak niż 20% kwoty pomocy obliczonej zgodnie z ust. 4 dla danego etapu.
9. W przypadku stwierdzenia przez Agencję, że Beneficjent umyślnie złożył fałszywe oświadczenia, daną operację wyklucza się ze wsparcia EFRROW i odzyskuje się wszystkie kwoty wypłaconej pomocy w ramach operacji. Ponadto, zgodnie z przepisami wspólnotowymi, Beneficjent jest wykluczony z otrzymywania wsparcia w ramach tego samego działania w danym roku EFRROW oraz w następnym roku EFRROW¹²⁾.
10. Agencja przekazuje środki finansowe w ramach pomocy na rachunek bankowy, o którym mowa w § 1 pkt 16.

§ 10.

1. Beneficjent oświadcza, że:
 - 1) nie korzysta i nie będzie korzystał z innych środków publicznych, w szczególności w ramach pomocy państwa i programów współfinansowanych ze środków wspólnotowych, przyznanych w związku z realizacją operacji określonej w umowie,
 - 2) ubiegając się o przyznanie pomocy w zakresie określonym we wniosku o przyznanie pomocy o znaku: wraz z załącznikami, złożył rzetelne oraz zgodne ze stanem faktycznym i prawnym oświadczenia oraz dokumenty,
 - 3) nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów rozporządzenia 1698/2005 oraz przepisów Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia lub przepisów odrębnych.
2. Beneficjent dołącza do umowy oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na zawarcie tej umowy / o niepozostawaniu w związku małżeńskim / o ustanowionej rozdzielności majątkowej.¹⁾

§ 11.

Wypowiedzenie umowy następuje w przypadku:

- 1) nierozpoczęcia przez Beneficjenta realizacji operacji do końca terminu, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 1, tj.:
 - a) do końca terminu na złożenie wniosku o płatność ostateczną - w przypadku operacji jednoetapowych, albo

¹¹ Art. 31 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. L 368 z 23.12.2006).

¹² Art. 31 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. L 368 z 23.12.2006).

- b) do końca terminu na złożenie pierwszego wniosku o płatność pośrednią - w przypadku operacji wieloetapowych lub obejmujących inwestycje realizowane na podstawie umowy leasingu.
- 2) niezłożenia wniosku o płatność w wyznaczonym terminie, z zastrzeżeniem § 7 ust. 6;
- 3) odstąpienia przez Beneficjenta:
 - a) od realizacji operacji, lub
 - b) od realizacji zobowiązań wynikających z umowy po wypłacie pomocy;
- 4) odmowy wypłaty całości pomocy dla zrealizowanej operacji na podstawie przesłanek określonych w § 9 ust. 3;
- 5) stwierdzenia, w okresie realizacji operacji lub w okresie 5 lat od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej, nieprawidłowości¹³⁾ związanych z ubieganiem się o przyznanie pomocy lub realizacją operacji lub z niespełnianiem warunków określonych w § 5 ust. 3 i 4 lub § 9 ust. 1;
- 6) wystąpienia innych okoliczności skutkujących koniecznością zwrotu całości wypłaconej pomocy, o których mowa w § 12 ust.1.

§ 12.

1. Agencja żąda zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej kwoty pomocy, z zastrzeżeniem ust. 2, w przypadku ustalenia niezgodności realizacji operacji z Programem, ustawą, rozporządzeniami wykonawczymi, umową lub przepisami odrębnymi, a w szczególności wystąpienia jednej z następujących okoliczności:
 - 1) nieosiągnięcia lub nie zachowania celu operacji,
 - 2) rezygnacji Beneficjenta z realizacji operacji,
 - 3) podlegania Beneficjenta wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy na podstawie przepisów odrębnych,
 - 4) zaistnienia okoliczności skutkujących wypowiedzeniem umowy przyznania pomocy,
 - 5) rozpoczęcia realizacji operacji przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, z wyłączeniem ponoszenia kosztów ogólnych, które mogą być ponoszone nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2007 roku,
 - 6) złożenia podrobionych, przerobionych, nierzetelnych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów lub oświadczeń, mających wpływ na przyznanie lub wypłatę pomocy;
 - 7) niespełniania co najmniej jednego ze zobowiązań umownych,
 - 8) innych władczych rozstrzygnięć uprawnionych organów państwowych lub orzeczeń sądowych stwierdzających popełnienie przez Beneficjenta, w związku z ubieganiem się o przyznanie lub wypłatę pomocy, czynów zabronionych przepisami odrębnymi,
 - 9) wystąpienia przesłanki, o której mowa w art. 31 ust. 2 rozporządzenia Nr 1975/2006.
2. Beneficjent może zachować prawo do całości albo części pomocy:
 - 1) w części dotyczącej operacji, która została zrealizowana zgodnie z warunkami, o których mowa w § 9 ust. 1, jeżeli cel operacji został osiągnięty i zachowany, lub
 - 2) jeżeli uzyskał zwolnienie, o którym mowa w § 15 ust. 1.
3. Beneficjent zwraca nienależnie lub nadmiernie pobraną kwotę pomocy powiększoną o odsetki obliczone zgodnie z ust. 4.
4. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczane są za okres od dnia otrzymania powiadomienia przez Beneficjenta o konieczności zwrotu do dnia dokonania przez niego zwrotu.
5. Beneficjent zobowiązuje się zwrócić całość lub część otrzymanej kwoty pomocy wraz z należnymi odsetkami w kwocie określonej w wezwaniu do zapłaty, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania.

¹³ W rozumieniu art. 2 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1848/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. dotyczące nieprawidłowości i odzyskiwania kwot niesłusznie wypłaconych w związku z finansowaniem wspólnej polityki rolnej oraz organizacji systemu informacyjnego w tej dziedzinie i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 595/91

§ 13.

1. Umowa może zostać zmieniona na wniosek każdej ze stron, przy czym zmiana ta nie może powodować zwiększenia określonej w § 4 ust. 1 kwoty pomocy, zmiany celu operacji, ani zmiany zobowiązania o nie finansowaniu operacji z udziałem innych środków publicznych, przyznanych w związku z realizacją tej operacji.
2. Zmiana umowy wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Umowa nie wymaga dokonania zmiany w przypadku:
 - 1) zmian struktury wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 1,
 - 2) zmian powstałych przy realizacji operacji o charakterze budowlanym, wynikających z praktycznych rozwiązań realizacji inwestycji, nie naruszających przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2006 Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.) i wydanych na ich podstawie decyzji właściwych organów oraz nie wpływających na cel i przeznaczenie operacji.
4. Zmiana umowy jest wymagana w szczególności w przypadku:
 - 1) zmian w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, związanych ze:¹⁴⁾
 - a) zmniejszeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach jednego z etapów i zwiększeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach etapu późniejszego - wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność w ramach etapu, którego zakres lub wysokość kosztów kwalifikowalnych operacji została zmniejszona; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie w zakresie etapu, którego dotyczy złożony wniosek o płatność i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy,
 - b) zwiększeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach jednego z etapów i zmniejszeniem zakresu lub wysokości kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach etapu późniejszego - wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej na 40 dni kalendarzowych przed upływem terminu do złożenia wniosku o płatność w ramach etapu, w którym zakres lub wysokość kosztów kwalifikowalnych operacji ma zostać zwiększona; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wypłata pomocy zostanie dokonana do wysokości przewidzianej w umowie dla poszczególnych transz;
 - 2) zmian zakresu rzeczowego operacji w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy - wniosek w tej sprawie (dotyczący operacji lub jej etapu, którego zakres ma być zmieniony poprzez aneksowanie umowy) Beneficjent składa najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy;
 - 3) zmiany dotyczącej terminu złożenia wniosku o płatność - wniosek w tej sprawie Beneficjent składa najpóźniej na 40 dni kalendarzowych przed upływem terminu określonego w § 7 ust. 1. Agencja może nie rozpatrzeć wniosku Beneficjenta o zmianę umowy, złożonego bez zachowania określonego powyżej terminu;
 - 4) zmiany dotyczącej wykazu działek ewidencyjnych, na których realizowane są w ramach operacji inwestycje trwale związane z nieruchomością – wniosek w tej sprawie Beneficjent składa przed planowaną zmianą albo najpóźniej w dniu złożenia wniosku o płatność końcową jeżeli operacja realizowana była w jednym etapie, lub w dniu złożenia wniosku o płatność pośrednią w ramach etapu, w ramach którego została dokonana zmiana działek, na których realizowane są w ramach operacji inwestycje trwale

¹⁴⁾ Dotyczy projektów, dla których pomoc będzie przekazywana w transzach

związane z nieruchomością; w przypadku niedotrzymania tego terminu, wniosek o zmianę umowy nie zostanie rozpatrzony pozytywnie i Agencja rozpatrzy wniosek o płatność zgodnie z postanowieniami zawartej umowy.

§ 14.

1. Na warunkach określonych w ustawie i rozporządzeniach wykonawczych, Agencja może w trakcie realizacji operacji, o której mowa w § 3 ust. 1 niniejszej umowy, przyznać pomoc następcy prawnemu beneficjentowi, albo nabywcy przedsiębiorstwa beneficjenta albo jego części, bądź gospodarstwa lub jego części w przypadku, gdy realizowana operacja jest związana z gospodarstwem rolnym beneficjenta.
2. W przypadku zaistnienia w okresie 5 lat od daty płatności ostatecznej wyjątkowych okoliczności, Beneficjent może wystąpić do Agencji o wyrażenie zgody na:
 - 1) przeniesienie własności lub posiadania gospodarstwa rolnego w przypadku, gdy operacja dotyczyła działalności związanej z pobytem turystów w tym gospodarstwie, albo przeniesienie własności lub posiadania przedsiębiorstwa,
 - 2) zmianę postanowień umowy dotyczących zobowiązań Beneficjenta określonych w § 5 ust. 3 pkt 8 lit. b) – d).
3. Beneficjent zgłasza zamiar dokonania czynności, o których mowa w ust. 2, w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem i niezbędnymi dokumentami przed planowaną zmianą.
4. Agencja może wyłącznie w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na:
 - 1) zbycie gospodarstwa rolnego w przypadku, gdy operacja dotyczyła działalności związanej z pobytem turystów w tym gospodarstwie, albo przedsiębiorstwa, jeżeli:
 - a) nabywca spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz zobowiąże się do przejęcia obowiązków związanych z przyznaną i wypłaconą pomocą,
 - b) w wyniku przeniesienia praw własności nie zostaną naruszone cel i przeznaczenie operacji,
 - c) zmiana ta nie sprzeciwia się zasadom określonym w Programie, przepisom rozporządzenia 1698/2005, ustawy, rozporządzeniach wykonawczych i postanowieniom umowy;
 - 2) zmianę postanowień umowy dotyczących zobowiązań, jeżeli:
 - a) całkowita lub częściowa zmiana przeznaczenia nabytych przez Beneficjenta dóbr, zmodernizowanych lub wybudowanych budynków i budowli, nie naruszy celów i zakresu działania, określonych w Programie, rozporządzeniach wykonawczych oraz postanowieniach umowy;
 - b) zmiana miejsca realizacji operacji lub zmiana miejsca rejestracji działalności gospodarczych nie naruszy celu i przeznaczenia operacji oraz warunków określonych w Programie, rozporządzeniach wykonawczych oraz postanowieniach umowy;
 - c) zmiana polegać będzie na zbyciu całości przedmiotu operacji na rzecz podmiotu, który spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz przejmie zobowiązania Beneficjenta, albo
 - d) zmiana polegać będzie na zbyciu całości albo części przedmiotu operacji, a Beneficjent w określonym przez Agencję terminie udokumentuje zastąpienie go innym przedmiotem, o parametrach technicznych i eksploatacyjnych nie gorszych niż zbywany, a w wyniku tego zastąpienia nie zostaną naruszone cele i przeznaczenie operacji oraz nadal będą zachowane warunki przyznania pomocy dla działania, w tym zasadność ekonomiczna i wykluczenie finansowania ze środków publicznych.
5. Agencja po rozpatrzeniu pisma Beneficjenta, o którym mowa w ust. 3, wskazuje warunki, tryb oraz obowiązki związane z dokonaniem przez Beneficjenta wnioskowanych zmian albo okoliczności faktyczne i prawne wykluczające dokonanie zmian postanowień umowy.
6. Beneficjent albo nabywca, stosownie do zakresu zdarzenia, zobowiązany jest niezwłocznie po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 2 złożyć w oddziale regionalnym albo w wyznaczonym przez Agencję terminie, niezbędne oświadczenia i dokumenty

potwierdzające spełnienie warunków uprawniających do dokonania zmian, a w szczególności:

- 1) dokumenty potwierdzające nabycie gospodarstwa rolnego w przypadku, gdy operacja dotyczyła działalności związanej z pobytem turystów w tym gospodarstwie, albo przedsiębiorstwa albo sprzedaży i zakupu dóbr stanowiących przedmiot operacji,
- 2) dokumenty potwierdzające przejęcie przez nabywcę zobowiązań związanych z przyznaną Beneficjentowi pomocą, w szczególności umowę przejęcia długu,
- 3) inne dokumenty niezbędne do potwierdzenia spełniania warunków, o których mowa w ust. 4;

na podstawie których Agencja wyraża zgodę na dokonane zmiany albo wzywa do zwrotu wypłaconej pomocy.

7. Wyrażając zgodę w przypadkach, o których mowa w ust. 4 pkt 1 oraz ust. 4 pkt 2 lit. a oraz lit. c Agencja uwzględnia przepis art. 72 rozporządzenia nr 1698/2005.

§ 15.

1. W przypadku niewykonania co najmniej jednego ze zobowiązań, o których mowa w § 5 ust.3-5, § 7 ust.1-2 oraz § 9 ust. 1, z powodu zaistnienia okoliczności o charakterze siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, określonych w przepisach wspólnotowych¹⁵⁾ lub rozporządzeniach wykonawczych, Beneficjent może zostać całkowicie lub częściowo zwolniony przez Agencję z wykonania tego zobowiązania lub za zgodą Agencji zmianie może ulec termin jego wykonania.
2. W sprawie zwolnienia z wykonania któregokolwiek ze zobowiązań lub zmiany terminu wykonania zobowiązań, o których mowa w ust. 1, Beneficjent składa w oddziale regionalnym wniosek, zawierający opis sprawy wraz z uzasadnieniem oraz niezbędnymi dokumentami, w terminie 10 dni roboczych od dnia zaistnienia okoliczności o charakterze siły wyższej lub od dnia, w którym zaistnieje możliwość złożenia takiego wniosku. Postanowienia § 8 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

§ 16.

1. Zabezpieczeniem należytego wykonania przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest weksel niezupełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu przekazanym przez Agencję wraz ze wzorem umowy, podpisywany przez Beneficjenta w obecności upoważnionego pracownika Agencji i złożony w oddziale regionalnym w dniu zawarcia umowy.
2. W przypadku wypełnienia przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie, Agencja zwróci Beneficjentowi weksel, o którym mowa w ust. 1, po upływie 5 lat od dnia dokonania płatności ostatecznej przez Agencję.
3. Agencja zwraca niezwłocznie Beneficjentowi weksel, o którym mowa w ust. 1, w przypadku:
 - 1) wypowiedzenia umowy przed dokonaniem wypłaty pomocy;
 - 2) odmowy wypłaty całości pomocy;
 - 3) zwrotu przez Beneficjenta całości otrzymanej pomocy wraz z należnymi odsetkami, zgodnie z postanowieniami § 12;
 - 4) przejęcia zobowiązań umownych przez podmiot nabywający gospodarstwo lub przedsiębiorstwo Beneficjenta albo przez następcę prawnego Beneficjenta.

¹⁵ art. 47 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. L 368 z 23.12.2006)

§ 17.

1. W przypadku przekazania płatności zaliczkowej, Beneficjent ustanawia, oprócz zabezpieczenia, o którym mowa w § 16 ust. 1, tzw. „dodatkowe zabezpieczenie” należytego wykonania umowy w formie weksla niezupełnego (in blanco) wraz z deklaracją wekslową, sporządzoną na formularzu przekazanym przez Agencję wraz ze wzorem umowy.
2. Dodatkowe zabezpieczenie jest podpisywane przez Beneficjenta w obecności upoważnionego pracownika Agencji i składane w oddziale regionalnym w dniu zawarcia umowy.
3. W przypadku wypełnienia przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie w odniesieniu do płatności zaliczkowej, w szczególności w odniesieniu do postanowień określonych w § 5 ust. 1, pkt 3 – 5, Agencja zwróci Beneficjentowi weksel, o którym mowa w ust. 1.
4. Agencja zwraca niezwłocznie Beneficjentowi dodatkowe zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, w przypadku:
 - 1) wypowiedzenia umowy przed dokonaniem wypłaty płatności zaliczkowej;
 - 2) odmowy wypłaty całości płatności zaliczkowej;
 - 3) zwrotu przez Beneficjenta całości płatności zaliczkowej wraz z należnymi odsetkami, zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1, pkt 2-5.
 - 4) przejęcia zobowiązań umownych przez podmiot nabywający gospodarstwo lub przedsiębiorstwo Beneficjenta albo przez następcę prawnego Beneficjenta.

§ 18.

1. Strony będą porozumiewać się pisemnie we wszelkich sprawach dotyczących realizacji umowy. Korespondencja związana z realizacją umowy przekazywana będzie przez:
Beneficjenta na adres:.....
Agencję na adres:.....
2. Strony zobowiązują się do podawania numeru umowy w prowadzonej przez nie korespondencji.
3. Beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego przesyłania do oddziału regionalnego pisemnej informacji o zmianie swoich danych identyfikacyjnych zawartych w umowie. Zmiana ta nie wymaga dokonania zmiany umowy.
4. W przypadku niepowiadomienia przez Beneficjenta oddziału regionalnego o zmianie swoich danych identyfikacyjnych zawartych w umowie, wszelką korespondencję wysyłąną przez Agencję zgodnie z posiadanymi przez nią danymi Strony uznają za doręczoną.

§ 19.

Wszystkie spory pomiędzy Agencją a Beneficjentem rozstrzygane będą przez sąd powszechny właściwy dla siedziby Agencji.

§ 20.

W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają w szczególności zastosowanie przepisy:

- 1) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634, z późn. zm.);
- 3) ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.);
- 4) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65, z późn. zm.);

- 5) ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.);
- 6) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.);
- 7) rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.);
- 8) rozporządzenie Komisji (WE) nr 796/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu administracji i kontroli przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającego wspólne zasady dla systemów pomocy bezpośredniej w zakresie wspólnej polityki rolnej oraz określonych systemów wsparcia dla rolników (Dz. Urz. L 141 z 30.4.2004);
- 9) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. L 368 z 23.12.2006 r. str. 15);
- 10) rozporządzenia Komisji (WE) nr 1975/2006 z dnia 7 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w zakresie wprowadzenia procedur kontroli, jak również wzajemnej zgodności w odniesieniu do środków wsparcia rozwoju obszarów wiejskich (Dz. Urz. L 368 z 23.12.2006 r. str. 74);
- 11) rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1848/2006 z dnia 14 grudnia 2006 r. dotyczące nieprawidłowości i odzyskiwania kwot niesłusznie wypłaconych w związku z finansowaniem wspólnej polityki rolnej oraz organizacji systemu informacyjnego w tej dziedzinie i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 595/91 (Dz. Urz. L 355 z 15.12.2006);
- 12) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 200 poz. 1442 z późn. zm.);
- 13) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 138, poz. 868, z późn. zm.)

§ 21.

Załącznikami stanowiącymi integralną część niniejszej umowy są:

- 1) Załącznik nr 1 – Zestawienie rzeczowo-finansowe operacji,
- 2) Załącznik nr 2 – Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku o płatność,
- 3) Załącznik nr 3 – Wykaz działek, na których realizowana będzie operacja trwale związana z nieruchomością¹⁾

§ 22.

1. Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje Beneficjent, drugi otrzymuje Agencja.
2. Umowa obowiązuje od dnia jej zawarcia.

.....
AGENCJA

.....
BENEFICJENT

1. Zestawienie rzeczowo – finansowe operacji

Lp.	Wyszczególnienie zakresu rzeczowego	Mierniki rzeczowe		Koszty kwalifikowalne operacji (w zł)										
		jednostka miary	ilość (liczba)	ogółem	w tym:									
					I etap	II etap	III etap	IV etap	V etap	VI etap	VII etap	VIII etap	IX etap	X etap
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. Koszty inwestycyjne nie objęte leasingiem (KI):														
A*														
1**														
2														
...														
Suma A														
B*														
1**														
2														
...														
Suma B														
...*														
1**														
2														
...														
Suma ...														
II Koszty inwestycyjne objęte leasingiem (KI)														
1														
2														
3														
....														
Suma II														
Suma poszczególnych sum zadań inwestycyjnych (Ki+KI)														
III Koszty ogólne (Ko)														
1														
2														
...														
Suma Koszty ogólne (Ko)														
IV Suma kosztów kwalifikowalnych operacji (Ki + KI + Ko)														

* Zadanie lub grupa zadań realizowanych w ramach operacji

** Zadanie lub dostawa/robota/usługa realizowana w ramach zadania

Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku o płatność

1. **Faktury lub dokumenty o równoważnej wartości dowodowej** – kopie poświadczone za zgodność z oryginałem przez pracownika ARiMR;
2. **Dowody zapłaty** – kopie poświadczone za zgodność z oryginałem przez pracownika ARiMR;
3. **Decyzja ostateczna o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego** – jeżeli właściwy organ nałożył taki obowiązek w wydanym pozwoleniu na budowę lub nałożył taki obowiązek innymi decyzjami – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;
4. **Zawiadomienie właściwego organu o zakończeniu budowy złożone co najmniej 21 dni przed zamierzonym terminem przystąpienia do użytkowania, jeżeli obowiązek taki wynika z przepisów prawa budowlanego lub właściwy organ nałożył taki obowiązek** – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR **wraz z:**
 - **Oświadczeniem Beneficjenta, że w ciągu 21 dni od dnia zgłoszenia zakończenia robót, właściwy organ nie wniósł sprzeciwu** – oryginał,**albo**
 - **Zaświadczeniem wydanym przez właściwy organ, że nie wnosi sprzeciwu w przypadku, gdy zawiadomienie o zakończeniu robót budowlanych będzie przedkładane przed upływem 21 dni** – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;
5. **Pozwolenie wodnoprawne** – jeżeli dla robót wymagana była decyzja o zatwierdzeniu projektu prac geologicznych – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR
6. **Protokoły odbioru robót lub protokoły montażu lub rozruchu maszyn i urządzeń (jeżeli dotyczy) albo oświadczenie Beneficjenta o poprawnym wykonaniu robót budowlanych lub montażu lub rozruchu z udziałem środków własnych** – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;
7. **Kosztorys powykonawczy sporządzony metodą kalkulacji uproszczonej lub szczegółowej w zależności od sposobu wykonywania robót budowlanych z podaniem podstawy wyceny oraz rysunki zamienne do projektu budowlanego, załączane do wniosku o płatność w przypadku, gdy:**

- podczas wykonywania robót budowlanych wprowadzono istotne odstępstwa, o których mowa w art. 36a ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. 2006r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.)

lub

- Beneficjent w trakcie realizacji robót budowlanych zmienił system ich wykonywania i nie wszystkie roboty budowlane w ramach projektu zostały zlecane do wykonania i jednocześnie nie zawarto wynikającego z tej zmiany aneksu do umowy – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;
8. **Wydruk elektroniczny z dokumentacji księgowej, lub kopia z książki ewidencji środków trwałych – w przypadku, gdy Beneficjent prowadzi księgowość – oryginał lub kopia poświadczona przez Beneficjenta;**
 9. **Zaświadczenie z banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, wskazujące rachunek bankowy Beneficjenta lub jego pełnomocnika lub cesjonariusza albo rachunek prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej Beneficjenta lub jego pełnomocnika lub cesjonariusza, na który mają być przekazane środki finansowe – oryginał (dołączony do pierwszego wniosku o płatność);**
 10. **Umowy z dostawcami lub wykonawcami zawierające specyfikację będącą podstawą wystawienia każdej z przedstawionych faktur lub innych dokumentów o równoważnej wartości dowodowej – jeżeli nazwa towaru lub usługi w przedstawionej fakturze lub dokumencie o równoważnej wartości dowodowej, odnosi się do umów zawartych przez Beneficjenta lub nie pozwala na precyzyjne określenie kosztów kwalifikowalnych – kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;**
 11. **Uzasadnienie zmian dokonanych w poszczególnych pozycjach zestawienia rzeczowo-finansowego z realizacji operacji, w przypadku, gdy koszty kwalifikowalne wzrosły o więcej niż 10% w stosunku do wartości zapisanych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik do umowy – oryginał;**
 12. **Wykaz działek, na których zrealizowana została operacja trwale związana z nieruchomością objęta wnioskiem o płatność – na formularzu udostępnionym przez Agencję – oryginał.**
 13. **Dowód rejestracyjny, jeżeli jest wymagany odrębnymi przepisami – dotyczy ciągników oraz środków transportu objętych współfinansowaniem – kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;**
 14. **Dokumenty celne (Jednolity Dokument Administracyjny SAD) zawierające stosowną adnotację celników przeprowadzających odprawę, jako potwierdzenia**

- dopuszczenia towarów do obrotu – dotyczy maszyn i urządzeń zakupionych w krajach należących do Unii Europejskiej – kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;**
15. **Zaświadczenie o wpisie do Ewidencji Działalności Gospodarczej z podaniem przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed złożeniem wniosku o płatność, dołączone do pierwszego wniosku o płatność – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;**
 16. **Zaświadczenie o wpisie do ewidencji innych obiektów, o której mowa w art. 38 ust 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych – wystawione nie wcześniej niż 3miesiące przed złożeniem wniosku o płatność dołączane do wniosku o płatność ostateczną – w przypadku, gdy w ramach prowadzonej działalności Beneficjent świadczy usługi polegające na udostępnianiu miejsc noclegowych w innych obiektach, w których mogą być świadczone usługi hotelarskie – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;**
 17. **Decyzja określająca kategorię obiektu hotelarskiego, nadana na podstawie art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych dołączana do wniosku o płatność ostateczną – w przypadku, gdy w ramach prowadzonej działalności Beneficjent świadczy usługi polegające na udostępnianiu miejsc noclegowych w obiektach hotelarskich – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;**
 18. **Opinie i decyzje w zakresie wymagań weterynaryjnych, sanitarnych, ochrony środowiska, a także dotyczące warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz warunków ochrony zwierząt, jeżeli są wymagane przepisami prawa krajowego w odniesieniu do realizowanej operacji, dołączane do wniosku o płatność ostateczną - oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR;**
 19. **Inne pozwolenia lub licencje, niezbędne do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej (dołączane do pierwszego wniosku o płatność), jeżeli są wymagane przepisami prawa krajowego – oryginał lub kopia poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub podmiot, który wydał dokument lub pracownika ARiMR.**
 20. **Zaświadczenie z banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, wskazujące, że rachunek, na który zostały przekazane środki z tytułu**

wyprzedzającego finansowania kosztów kwalifikowalnych operacji nie jest rachunkiem podlegającym oprocentowaniu – w przypadku, gdy Beneficjent otrzymał środki finansowe z tytułu wyprzedzającego finansowania kosztów kwalifikowalnych – oryginał (dołączany do pierwszego wniosku o płatność);

21. **Umowa cesji wierzytelności – jeżeli dotyczy – oryginał**
22. **Pełnomocnictwo – w przypadku, gdy zostało udzielone – oryginał lub kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem przez notariusza lub pracownika ARiMR.**

